

Disputa-terv – Bánk bán

1. Pethőné Nagy Csilla: Irodalom 10/II.

22. oldal – szerepkörök – ki, milyen információt ad – középpontban: Endre és Bánk

Ráhangolódásképpen egy olyan feladatot gondoltam elvégeztetni a csoporttal, ami a Tk megadott oldalán található táblázatot dolgozza fel. A feladat célja, hogy megvizsgáljuk, kiktől milyen információk hangzottak el a Bánkot körülvevő konfliktusról. Ezáltal megalapozódik a későbbi disputa témája és képet kaphatunk, arról, hogy a diákok mennyire vannak otthon a dráma világában, átlátják-e a drámában megjelenő szerepköröket. A táblázat feldolgozását a következőképpen gondoltam:

A táblázatban megjelenő neveket szétválasztom a megszólalásoktól. A nevek és a megszólalások külön-külön cédulára kerülnek. A cédulákat kiosztom a diákok között, s felszólítom őket, hogy keressék meg a párjukat.

Mikor kialakultak a párok, közös ellenőrzés következik. A diákokat felszólítom, hogy a névvel együtt említve olvassák fel megszólalásaikat. Miután biztosak vagyunk abban, hogy mindenki a „helyén van”, a kinyomtatott táblázatot odaadom nekik, hogy óra közben előttük legyen, mintegy forrásként.

Következő lépésként megvizsgáljuk Endre döntését: hangosan felolvassuk a pontos részletet (rajta van a kiosztott lapon), s kitűzzük a táblára.

1. KIRÁLY (*semmire sem figyelmez*).
Nincs a teremtésben vesztés csak ő -
Nincs árva, úgy mond, csak az ő gyermeke.
Irtóztatóan büntetél, Istenem!
Jól értelek; kivetted a kezemből
Pálcámat; - én imádlak! Így magam
Büntetni nem tudtam - (*magában*) - nem mertem is.
Magyarok! előbb mintsem magyar hazánk -
Előbb esett el méltán a királyné!
2. KIRÁLY
Magyarok! Igen jól esmérem - szeretnek,
Enyimek! - Hogy ily nemes szívekkel egybe
Férkezni nem tudtál, Gertrúdisom!

(Fel akar sietni a holthoz; de eleibe akadván a lépcsőkön álló gyermekei, azokhoz, általölelve, letérdepel.)

Feladat: Ahogyan a dráma egészében Bánk vívódik a politikai és magánember szerepe között, úgy Endrének is a kettő közül kell választania, mikor döntését meghozza Bánk tettének büntetésével kapcsolatban. Különítsétek el a mondatokat, aszerint, hogy magánemberként vagy politikusként hangzottak-e el!

Magánemberként szerintetek merrefelé hajlik: Bánkot meg szeretné büntetni vagy sem?

Politikai és egyben végső döntése megegyezik ezzel? → Hogyan értelmeznétek a mondatot: Magyarok! előbb mintsem magyar hazánk - / Előbb esett el méltán a királyné! (Ha nem jönnek rá: Ha grammatikailag nézitek meg a tagmondatok kapcsolatát, milyen furcsaságot észleltek? Milyen változtatással lehetne érthetőbbé tenni a mondatot? → Előbb esett el méltán a királyné, mintsem magyar hazánk! → ítélet: Bánk felmentése a hazáért cserébe (míg a viszály tönkre nem teszi).

2. Jelentésteremtés: Disputa

A csoport létszáma: 10

Tételmondat: Endre helyesen döntött, amikor Bánkot nem büntette meg.

Két csoportot alakítok ki. Mikor a csoportok kialakultak (4-4 fő) , kijelöljük, hogy melyik lesz a tételmondat mellett és melyik az ellen. Mindenki megkapja borítékban a saját részfeladatát a csoporton belül.

Á/1 – Te vagy az első felszólaló. Feladatod, hogy a csoport által megbeszélte érvek alapján véd meg a tételmondatot. 3 perced van rá.

Á/2 – Te vagy az ötödik felszólaló. Feladatod, hogy a második körben a csapatod által összegyűjtött végleges érveket felsorold. 3 perced van rá.

Á/3 – Te vagy a negyedik felszólaló. Feladatod, hogy az előtted felszólaló T/1 érveit kérdésekkel támadd. (Csak kérdéseket tehetsz fel, amire T/1 válaszolhat.)

Á/J – Te vagy a csapat Jegyzője. Feladatod, hogy feljegyzéseket készíts. A csoportban zajló történeseket, megbeszéléseket kell dokumentálnod, illetve nyomon kell követned a másik csapat érveit is.

T/1 – Te vagy a harmadik felszólaló, T/3 után. Saját csapatod szempontjából értelmezned kell a tételmondatot, s érvelni kell ellene. Erre 3 perced van.

T/2 – Te vagy a hatodik felszólaló. A második körben összegyűjtött, végső érveket kell összefoglalnod. Erre 3 perced van.

T/3 – Te vagy a második felszólaló Á/1 után. Á/1 érveit kérdésekkel összezavarhatod, gyengítheted. Csak kérdéseket tehetsz fel, amire Á/1 válaszolhat. Minderre 2 percek van.

T/J - Te vagy a csapat Jegyzője. Feladatod, hogy feljegyzéseket készíts. A csoportban zajló történeseket, megbeszéléseket kell dokumentálnod, illetve nyomon kell követned a másik csapat érveit is.

2 Bíró – A bírók arról döntenek, hogy melyik csapat vitatkozott jobban, ügyesebben. Ehhez kapnak egy táblázatot. I – igen, N – nem, R - részben

Miután sorba megnéztük, hogy kinek mi a feladata, kezdődhet a vita.

3. Reflektálás

Hogy kilépjünk a disputa teremtette szituációból, egy műtől elrugaskodottabb, érvelő kérdést tennék fel a csapatnak. Mindenkinek választania kellene egy szereplőt, akit legszívesebben eljátszana, és meg kell indokolnia választását.

Házi feladat: szerepháló készítése : tankönyvi utasítás: Jelenítsétek meg szereplőhálóval a dráma összes szereplőjének egymáshoz való viszonyát, illetve szakaszonként a viszonyrendszer változásait! Kettéosztott lapon kérem, két külön ábrában (Melinda elcsábítása előtt és után).